שתי בירות – פרק נ"ג

אמסטרדם **14:00**

במטבע השלישית המושלכת לעברן היא קמה ואומרת לרינה, בואי נלך מפה, לא נעים לי. שתי נשים יושבות על מדרכה קפואה, נשענות על דופן התחנה המרכזית, בוהות בנהר הקפוא ולא מוליכות את עצמן לשום מקום. מינוס משהו מעלות ורינה לא זזה. היא אומרת לרינה, די, את תמצאי פתרון. את תהיי אמא נהדרת והם באמת חצופים. ורינה אומרת, אני אלך לוועדת חריגים. אני יכולה להביא אותך כהוכחה. אם את אמא כזו נהדרת, גם אני אהיה. זה מדעי. אי אפשר להתווכח עם עובדות מדעיות. תאומות זהות תהיינה אימהות זהות, נכון?

והיא כל כך רוצה להרגיע את אחותה הרווקה, הבודדה, עצמה ודמה. להגיד לה שנכון. אבל היא לא מרגישה אמא נהדרת וגם עניין החיווט כבר לא כל כך ברור לה. זוג מדווש לוכד את מבטה. אל האופניים שלהם מחובר נגרר קטן על גלגלים, בתוכו ילד וילדה עטופים שכבות של חום. אצלם המצב הפוך. הילדות מדוושות על החיים והם הנגררים, חשופים לרוח.

המבט של רינה דורש תשובה אבל התשובה שמתעברת בתוכה נהדפת אל ירכתי המוח. נדחקת בין התפכחות כואבת לתובנה מאוחרת. היא ורינה לא מחווטות ולא דומות. החיים של רינה לא זוהרים ולא נחשקים. נקודת התאומות התעמעמה ואולי מעולם לא התקיימה. היא התקנאה ברינה שעה שרינה מבקשת את חייה.

והאוזניים שלה נדרכות, רוצות לדעת אבל גם לא רוצות. והלב שלה אומר, הנה, לא רק את בעייתית פה בסיפור הזה. ואפילו שהיא יודעת שזה יכאב, היא שואלת את רינה, ספרי לי על המיילים, משחקת באש כמו פעוט חסר מוח.

לא נכון. היא מתיישבת ואומרת. אנחנו לא זהות ואת תהיי אמא טובה ממני. ורינה אומרת, אנחנו לא בתחרות. והיא חושבת, תמיד היינו. מרגע הלידה ועד הלום. ורינה אומרת, וגם אם היינו, ניצחת אותי בנוקאאוט. שש פעמים ועוד אחד בדרך. והיא אומרת שוב, את תהיי אמא טובה ממני. אני מרוכזת בעצמי, לא בהן. ורינה אומרת, אולי תפסיקי כבר לאכול לעצמך את הראש? חפשי לי אישה אחת שיולדת את ילדיה

מסיבות אלטרואיסטיות . והיא אומרת , חפשי לי אישה אחת שיולדת כדי לא לברוח מהחיים שלה . ורינה כועסת , למה את הופכת התנהגות אנושית לפשע? אנשים רוצים ילדים כדי לממש את עצמם וכדי להרגיש נורמליים וכדי שיהיה להם למי לתת ואת מי לאהוב וכדי לא להיות לבד וכדי לא להזדקן לבד ומעוד אלף סיבות . אז הילדות שלך הן לא רק לשם שמים אלא גם כדי לשמור עליך . אז מה ? והיא אומרת בקול מסוחרר , בפעם השלישית , את תהיי אמא טובה ממני . את צריכה להתחתן וללדת את הילדים שלך . ורינה נאנחת ולוחשת , אין אמא טובה ממך . והיא שואלת , איך את יודעת . ורינה אומרת לה , דרך המיילים של שלמה . והאוזניים שלה נדרכות , רוצות לדעת אבל גם לא רוצות . והלב שלה אומר , הנה , לא רק את בעייתית פה בסיפור הזה . ואפילו שהיא יודעת שזה יכאב , היא שואלת את רינה , ספרי לי על המיילים , משחקת באש כמו פעוט חסר מוח . ורינה אומרת לה , אני אגיד לך בתנאי שלא תכעסי עליו . והיא אומרת בסדר וחושבת , אין לי מקום לכעוס יותר ממה שאני כבר . ורינה אומרת , כל כך רציתי את הקשר איתך ואת כל כך התעקשת שלא אז פניתי לשלמה . הייתי לבד , עם השמים האפורים האלה והקור המֵמית . אמרתי לו שאם הוא לא עוזר לי אני לוקחת מטוס ובאה ויושבת לכם מאחורי הדלת עד שאת נותנת לי להיכנס , והוא קצת נבהל אבל לא יותר מדי , ואחרי משא ומתן ארוך סיכמנו על מייל אחד בחודש שבו הוא שולח לי שורת עדכון על שלומך ותמונות של הילדות . וככה ידעתי מתי את בהריון ומתי ילדת ואיך קוראים להן וכמה שהן מהממות ובכל התמונות תמיד ראיתי פרצופים צוחקים ובלגן של בית וילדות מחובקות . ובכל שורות העדכון בלטה ההערצה שלו אליך .

מערבולת של רגשות מתנחשלים , נאבקים זה בזה . למה שלמה לא סיפר לה . טוב שלא סיפר . הוא שמר עליה . הוא הסתיר ממנה . הוא דאג לה . עכשיו הוא כבר לא . חבל שהוא לא . היא יכולה לדאוג לעצמה . היא לא יודעת להיות לבד . רינה יודעת . היא לא רינה . קנה הנשימה שלה מוצף , בועת אוויר מקדימה בועת דיבור והיא מאבדת נשימה . רינה דופקת לה על הגב , שעה שהיא דומעת במאמץ להשיג חמצן .

שום הערצה , היא משתנקת . גשם מזרזף וגם העיניים שלה .

לא את בקשת את זה ממנו ?

אבל הוא ראה שאני סובלת . הוא היה צריך …

– להבין שאת אומרת לא אבל מתכוונת כן ?

כן . היא מתכעסת . כן , הוא היה צריך להבין שאני פוחדת . שזה לא טוב לי . שהוא לא צריך לתמוך בנתק הזה . ובטח שלא להתכתב אתך מאחורי גבי .

אפילו שאמרת לו שאת לא רוצה לדעת או לשמוע שום דבר שקשור בי ?

אני לא …

את כן . את כן ואת יודעת שכן . את בקשת את המרחק הזה ואת לא יכולה לצפות ממנו שינחש אותך . חשבתי שנגמלת מהמחלה הזו . בקשת ממנו משהו והוא עשה בדיוק מה שבקשת .

את כן . את כן ואת יודעת שכן . את בקשת את המרחק הזה ואת לא יכולה לצפות ממנו שינחש אותך . חשבתי שנגמלת מהמחלה הזו . בקשת ממנו משהו והוא עשה בדיוק מה שבקשת .

את בעדו .

חום מציף את פניה . נזכרת שקראה פעם שאנשים הכי כועסים כשמאשימים אותם במשהו אמתי . מצמידה כפות ידיים קפואות אל לחייה , אולי יצטננו . לועגת לעצמה , האמת תשאר אמת גם אם עורקיך ישקטו . רינה צודקת . אף אחד לא צריך לנחש אותה . היא היתה צריכה לומר מה היא רוצה . גם עכשו היא צריכה לומר . מה היא רוצה ? היא כבר לא זוכרת מה זה לרצות . מעבר לרצון השגרתי שהחיים ינועו על צירם כסדר , אין בה רצון . רינה צודקת . היא טועה . אם היא טועה , היא אשמה . סמדר תגיד אחראית . אין לה כוח לשאת את האחריות הזו לבד . היא צריכה מישהו לרוץ אתו . לרוץ אליו . מישהו שיישא אתה בעול . שיישא אותה לאישה .

רינה אומרת , אני לא בעדו . אני בעדך , טפשה! את יודעת מה נשים מוכנות לעשות כדי לזכות בכזה בעל ? כמו חומה בצורה הוא שמר עליך ! אז הוא חשב קצת גם על עצמו , אז מה ? אז הוא האמין לך שיותר טוב שלא להיות איתי בקשר . אז מה ? הוא ציית להוראה שלך ! שמר עליך ! לבקשתך! מה את רוצה ממנו ?

היא אומרת , הוא שמר על עצמו . החום מטפס אל המצח . אולי היא חולה ? זה רעיון טוב . כדאי לה לחלות במחלה קשה ולגסוס ולמות . ככה שלמה ישמע בשבעה כמה מיוחדת היא היתה ויצטער שוויתר עליה . השם בבקשה תחלה אותי , קח אותי . תלמד אותו לקח . אבל מי יבוא לשבעה ? אין מי שיספר ויגיד . והילדות , הן צריכות אותה . לא, מוות הוא לא הפתרון

שלה.

רינה קוצפת, מה זה שמר על עצמו? מי זה עצמו? עצמו זה הביטחון שלך והשקט שלך והשפיות שלך. עצמו זו המשפחה שלכם. כמה טיפשה את יכולה להיות?

בסדר, הבנו, אני טיפשה.

אישה מרובת שכבות וחסרת שיניים מתקרבת אליהן. היא מתקפדת ורינה נפתחת. שואלת לשלומה, מתעניינת איך הולך בעבודה, האישה מספרת שפוטרה, שחזרה לרחוב, שתפסו לה את המקום, שהיא הולכת להילחם עליו, שכל מי שיעמוד בדרכה ישלם ביוקר. רינה מרגיעה אותה באנגלית בסיסית, בשפה פשוטה, דונט גו טו דאט פלייס. טייק קר אוף יורסלף. האישה מתרצה, מתלוננת על הרעב. רינה פותחת את התיק ומעבירה לאשת השכבות את כל הצידה שלהן. האישה לא מהססת. דוחסת את השלל בין השקיות המטונפות. רינה נפרדת ממנה בחיבוק חסר רתיעה. חסר גבולות. היא לא מבינה איך רינה מסוגלת. אני במקומך הייתי מתה. רינה שואלת, למה שתהיי במקומי? לכל אחד יש מקום משלו.

והיא חושבת, אין לי מקום. אפילו הומלסית לחבק אין לי. ובעיניים שלה נצרבות הזוגיות האבודה והילדות המתפרקות והמקום הלא קיים
והיא אומרת לרינה בואי נלך מפה.

והיא חושבת, אין לי מקום. אפילו הומלסית לחבק אין לי. ובעיניים שלה נצרבות הזוגיות האבודה והילדות המתפרקות והמקום הלא קיים
והיא אומרת לרינה בואי נלך מפה. אני לא יכולה להיות פה אפילו עוד רגע אחד. כאילו אם תעזוב את המקום תשאיר מאחוריה את כל התהיות הנערמות.

ורינה אומרת לה בואי, ניקח את המעבורת ונרד בצד השני. נעלה לאדם לוקאאוט. והיא אומרת, כבר הייתי שם, כשלא היית. ורינה אומרת, אני יודעת. היא מוסיפה, וגם חלמתי שאני שם, כשלא היית. ורינה אומרת, אני יודעת. והיא שואלת, מאיפה. ורינה אומרת, סיפרת לי. והיא חושבת לעצמה, מתי סיפרתי? איך זה שאני לא זוכרת? ורינה אומרת, שאנחנו לא רוצים לזכור אנחנו לא זוכרים.

והיא אומרת, או משכתבים זיכרונות.

ורינה אומרת, או מפברקים.

והיא שואלת, גם את עושה את זה?

ורינה אומרת, כולם עושים את זה שרינה.

והיא שואלת, מה את מפברקת?

ורינה אומרת, שסבלתי בארץ. שאמא הסלילה אותי למרדנות. שאני לא מחזיקה מסגרות. שאת שונאת אותי. שאת שונאת את האמהות שלך. שאני אוהבת את אירופה. שאני מממשת את עצמי.

אני לא שונאת את הילדות שלי! זוג צעיר מכרסם צ'יפס מקרטון קונוס. הקונוס נשמט אל אבני הרחוב מהדף הצעקה שלה. היא צועקת על רינה ומקווה שקולה מהלך על הרי אירופה, חוצה את הים אל הרי ירושלים. שכולם יידעו. כל מי שמפקפק בה.

זה לא מה ש…אמרתי לך. מחשבות מפוברקות.

אז למה את עושה את זה? היא עייפה מג'ט לג של שנים.

כי אני חייבת. את מבינה? אם אני לא מחזיקה מסגרות ברור למה אני לא מתחתנת. ואם אמא אשמה אני משוחררת מאשמה. ואם סבלתי בארץ מובן למה אני חיה כאן.

ולמה שאשנא אותך?

כדי שאוכל לשאת את המרחק ממך.

ולמה שאשנא את האמהות שלי?

כדי שאוכל לשאת את הקנאה.

ומתי זה הפסיק לעבוד לך?

כשהייתי אצלך.

כי ראית שאני לא שונאת את האמהות שלי.

כן.

ואם זה לא נכון אז אולי גם השאר לא.

נכון.

רינה מגישה לה מים והיא דוחה אותם . היא צריכה לצום . להתאבל .
תשעה באב על חורבן חייה .

הן עולות על המעבורת ושותקות את רוחב התעלה . קרוב לעננים מתנדנדת נדנדה אדומה ובתוכה מתנדנד הקיום ומתרסק . רינה לא חיה את החלום . ואם זה לא נכון אז אולי גם השאר לא . החלומות שלה לא עומדים במבחן המציאות והמציאות שלה בסכנת חיים . בחילה מציפה אותה בבת אחת , מתכופפת אל מעבר למעקה . מקיאה אל המים . מתיישבת מותשת על רצפת המעבורת . רינה מגישה לה מים והיא דוחה אותם . היא צריכה לצום . להתאבל . תשעה באב על חורבן חייה . המבט שלה מתהפנט אל יהלומי המים המנצנצים ושני לחנים מולחמים בה , מתנגנים . כל העולם כולו גשר צר מאד וכמו גשר על מים סוערים אני אניח את עצמי עבורך . פעם תרגמה לשלמה את השיר . כשהוא עוד היה לה גשר והמים הסוערים היו של שניהם .

איש לא יניח עצמו עבורה . והיא פוחדת מאד .

15:35

על גג הבניין היא אומרת לרינה שיש לה פחד גבהים . שהיא לא רוצה . שהזיכרון כואב . גם אם הוא מפוברק . רינה לא אומרת כלום . המקום כמעט נטוש והנדנדה נעה כמו רוח רפאים אדומה . רק משוגעים עולים בקור הזה לגובה כזה . הן משוגעות . הקיפאון מרקיד את רינה וממסמר אותה . היא משיטה את מבטה על הבטון האפור . בקצה השמאלי , על במה מוגבהת , דמות אישה נשענת אל הגדר . האישה מתכופפת באופן מסוכן והיא מתכווצת , למה המעקה שם כל כך נמוך ? היא ממרפקת את רינה ומחווה בסנטרה אל האישה . רינה מעיפה מבט ולא מבינה מה מטריד אותה .

והיא נשארת לבד עם האימה .